

B İ B L İ Y O G R A F Y A

RICHARD F. KREUTEL. *Die Autobiographie Des Dolmetschers 'Osman Ağa Aus Temeschwar. New Series XXVIII.* The Trustees of the "E. J. W. Gibb Memorial" Hetford 1980. 15.00 L.

Türk ve batılı tarihçiler tarafından Viyana bozgunundan sonra yazılan Türkiye kaynaklı anılar, özgeçmişler ve yöresel tarihçelerden¹ biri olarak gerek içeriği, gerek özgünlüğü nedeniyle sevilmiş ve tanınmış bulunan Tamışvar'lı Osman Ağa'nın anıları E. J. W. Gibb vakfından yeni dizinin 28. eseri olarak Richard F. Kreutel tarafından bir kez daha yayınlanmıştır².

Kitab-ı inşa, Tercümanlara Lazım Bazı Mükâlemeler ve yine ona atfedilen ve bir nüshası Köprülü Kütüphanesi Hafız Ahmed Paşa dermesi arasında bulunan Nemçe Tarihi sahibi olan Osman Ağa'nın bu eserini Biritish Muzeum'a kazandıran A. Kremer olmuştur. Metni Almancaya çevirip yayılayan ise O. Spies'dir³.

Değerli meslekdaşımız R. F. Kreutel, Osman Ağa'nın anılarını, bir önsöz ile transkripsiyon özelliklerini belirten bir açıklama ve yazma üzerindeki çalışma yöntemini içeren bir girişten sonra dikkatli bir biçimde saptayarak Arap harfleriyle yayınlamıştır. Eserin sonunda özgün metin saptanmasında, yayımını gerçekleştirilmesinde uygulanan yöntemi de kısaca açıklamıştır. ayrıca, kişi, budun, yer ve yöre adlarına göre yapılan dizinde sözcüklerin kökenlerinin Almanca, Fransızca, İtalyanca, Hırvatça, Latince, Çağdaş Türkçe, Germen ağızlarından Avusturyaca,

¹ İsmet Parmaksızoğlu. Onyedinci Yüzyıl Rumeli Olayları ile ilgili Özel Tarihler ve Oseklı İbrahim Efendi'nin Tarihçesi. Teblig. VIII. Türk Tarih Kongresi. II. Cilt. Ankara 1981. 1073 vd.

² Osman Ağa'nın anıları, M. Şevki Yazman tarafından önce Bir Yeniçerinin Hatıraları ve de Osman Ağa'nın Hatıraları adı altında Hayat Mecmuası 1963. Sayı 16-33 de yayınlandıktan sonra Viyana Kapılarında Dönüş ve Osman Ağa'nın Çilesi adıyla Tarih Yayınları, Tarih Konuşuyor Serisi. 3. İstanbul 1962 de, bir süre geçince de Esat Nermi'nin yalınlaştırmasıyla Milliyet yayınları. Tarih Kitapları Dizisi arasında Temeşvarlı Osman Ağa. Gâvurların Esiri adı verilerek İstanbul 1971. de 10. kitap olarak yayımlanmıştır. Bu eser üzerinde Batıdaki çalışmaların bir özetini ise tanıtmaya çalıştığımız R. F. Kreutel'in yayınında bulmak olasıdır.

³ O. Spies. Leben und Abentever des Dolmetschers Osman Ağa. Bonner Orientalistische Studien. Neue Serie. Bd. 2. Bonn 1954.

Romence, Sırpça ve Macarca oluşmaları da değerlendirilmiştir. Eserin sonunda 2v(b) + 3r(a) ve de 123r(a) + 123v(b) yapraklarının yani, ilk ve son yapraklarının fotokopilerini de koymuştur.

Çeşitli yorum ve açıklamalarla tantılmaya çalışılan Osmanlı devleti tarihi ve Osmanlı toplumunun gerçek yönüyle aydınlanmasında yardımcı olacak bu tür kaynak yayınlarından birini gerçekleştiren sayın meslekdaşımıza teşekkür ederiz.

İSMET PARMAKSIZOĞLU